

Állásfoglalás az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 39. pontja szerinti kapcsolatban álló ügyfelek csoportja (ügylélcsoport) fogalmának meghatározásáról szóló, az MNB 28/2018 (XII.10.) számú ajánlásának értelmezésével kapcsolatban.

A Társaság állásfoglalás kiadása iránti kérelemmel fordult a Magyar Nemzeti Bankhoz (**MNB**) az 575/2013/EU rendelet 4. cikke (1) bekezdésének 39. pontja szerinti kapcsolatban álló ügyfelek csoportja (ügylélcsoport) fogalmának meghatározásáról szóló, az MNB 28/2018 (XII.10.) számú ajánlásának (**Ajánlás**) értelmezésével kapcsolatban. A Társaság az állásfoglalás kérés benyújtását követően a nagykockázati kitétségekre vonatkozó adatszolgáltatás kapcsán is tett fel kérdéseket (4.-7. kérdések), melyeket az MNB jelen állásfoglalás keretében válaszol meg.

A kérdések a következők voltak (az MNB a kérdések nagy számára tekintettel, a jobb áttekinthetőség kedvéért válaszát közvetlenül az adott kérdést követően adja meg).

1. Helyesen jár-e el a Társaság, illetve a Csoport, amikor az Ajánlás alkalmazása során a kapcsolatban álló ügyfelek csoportja (ügylélcsoport) megképzésekor Központi Kormányzatként kezeli az alábbi entitásokat:

- Pénzügyminisztérium
- Magyar Nemzeti Bank
- Pénzjegynyomda Zrt.
- Államadósság Kezelő Központ Zrt.
- KELER Központi Értéktár Zrt.

Az MNB álláspontja szerint a Társaság által felsorolt entitások közül csak a Pénzügyminisztérium kezelhető központi kormányzatként. A minisztériumok, kormányzati szervek és egyéb kormányzati hatóságok egyben alkotják a központi kormányzatot és nem vesznek fel hitelt, vállalnak kötelezettséget a saját nevükben, csak a Magyar Állam nevében, azaz a Pénzügyminisztérium a központi kormányzat részének tekintendő (ezt az álláspontot fejtette ki az EBA 2013_681 számú Q&A).

2. Amennyiben valamely fenti entitás nem tekinthető központi kormányzatnak, akkor központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött jogi személynek kell tekinteni?

A Társaság által az 1. kérdésben felsorolt többi entitás tekintetében a következő az MNB álláspontja.

Az MNB és a 100%-os tulajdonában álló leányvállalata, a Pénzjegynyomda Zrt., valamint az 50%-nál nagyobb arányban tulajdonában álló leányvállalata, a KELER Központi Értéktár Zrt. esetén megvalósul a CRR¹ szerinti ellenőrzés fogalma (4. cikk (1) bekezdés 37. pont) a Magyar Állam részéről, azaz ezen entitásokat az Ajánlás szempontjából a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött jogi személynek kell tekinteni.

Az Államadósság Kezelő Központ Zrt. (**ÁKK**) esetében: amennyiben a Társaságnak állampapírokból áll fenn kitétsége, akkor az nem az ÁKK-val szembeni kitétséggént, hanem a Magyar Állammal szembeni kitétséggént kezelendő tekintettel arra, hogy az állampapírok kibocsátója a Magyar Állam, az ÁKK szervező, lebonyolító, kezelő, tanácsadó feladatot lát el, az állampapírokból és állami garanciákból eredő kötelezettségek az államháztartás központi alrendszerének adósságát képezik. Abban az esetben, ha az ÁKK-val mint gazdasági társasággal szemben áll fenn kitétsége a Társaságnak (pl. az ÁKK hitelt vett fel a működéséhez, vagy egy beruházáshoz), akkor – az MNB által közzétett 8/2017. számú Q&A szerint – a CRR 116. cikk (4) bekezdés szerinti közszektorbeli intézménynek tekintendő, továbbá az ellenőrzési kapcsolat miatt a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött jogi személynek kell tekinteni, azaz az ügylélcsoport része.

3. A Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség (**MSZKSZ**) a központi kormányzat által közvetlenül ellenőrzött jogi

¹ AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 2013. június 26-i 575/2013/EU RENDELETE a hitelintézetekre és befektetési vállalkozásokra vonatkozó prudenciális követelményekről és a 648/2012/EU rendelet módosításáról

személynek minősül-e vagy figyelmen kívül hagyható a központi kormányzattal szembeni kitettségek meghatározása során?

Az MNB megvizsgálta, hogy az MSZKSZ tekinthető-e a központi kormány által ellenőrzött szervezetnek és arra a következtetésre jutott, hogy a CRR szerinti ellenőrzési kapcsolat nem valósul meg az MSZKSZ és a Magyar Állam viszonyában, a következők miatt.

Az MSZKSZ a behozott kőolaj és kőolajtermékek biztonsági készletezéséről szóló törvényben, valamint a földgáz biztonsági készletezéséről szóló törvényben (készletezési törvények) foglalt feladatok maradéktalan végrehajtása érdekében törvény által létrehozott sajátos jogi személy, nonprofit szervezet, a készletezési törvények által biztosított jogokat gyakorolva. Feladatát a hangsúlyos és részletszabályokkal alátámasztott, biztosított iparági önkormányzatiság alapján, de emellett államigazgatási felügyelet mellett független szervezetként látja el. Közgyűlése a Tagokból áll (kőolaj- és földgáz szekció tagjai). Az MSZKSZ és a Magyar Állam között nem áll fenn tulajdonosi kapcsolat, bár felügyeletét a készletezési törvények által kijelölt miniszter (**Miniszter**) látja el.

Az igazgatótanácsa 14 tagból áll. 6 tagot a kőolaj szekció jelöltjei közül, 4 tagot a földgáz szekció jelöltjei közül a közgyűlés választ, további négy tag közül 2 a Miniszter, egy az államháztartásért felelős miniszter és egy a Magyar Energetikai és Közmű- szabályozási Hivatal (**Hivatal**) képviselője. Az MSZKSZ alapszabálya szerint az igazgatótanács csak olyan személyt javasolhat igazgatónak vagy igazgató-helyettesnek, akit a Miniszter, az államháztartásért felelős miniszter és a Hivatal képviselői közül legalább 3 támogat. Ezek szerint tehát az állam képviselői összesen 3 tagot delegálnak a 14 tagú igazgatótanácsba, és az igazgatótanács csak javaslatot tehet az igazgatók és igazgató-helyettesek személyére, a megválasztásuk a közgyűlés hatásköre. A felügyelő bizottság esetén is megállapítható, hogy abban sincs többsége az állam által delegált képviselőknek (a 7 tagú testület 2 tagját a Miniszter, egy tagját az államháztartásért felelős miniszter, egy tagját a Hivatal elnöke delegálja, 3 tagját a kőolaj és a földgáz szekció jelölésére a közgyűlés választja). Ezek alapján az MNB véleménye szerint a nem tulajdonláson alapuló ellenőrzési kapcsolat sem valósul meg az MSZKSZ és a Magyar Állam között, mert nem áll fenn a CRR (és az Ajánlás) szerinti jogosultság a vezető tisztségviselők vagy a felügyelő bizottság tagjai többségének megválasztására vagy visszahívására.

Továbbá az MSZKSZ nem költségvetési szerv, működését saját forrásból fedezi, mely egyfelől a tagok által befizetett díjakból, valamint tevékenységéből származó bevételeiből, illetőleg hitelfelvételből ered.

Fentiek alapján az MNB megítélése szerint az Ajánlás szempontjából az MSZKSZ nem a központi kormány által ellenőrzött entitás, azaz figyelmen kívül hagyható a központi kormányzattal szembeni kitettségek meghatározása során.

4. Megfelelő-e amennyiben az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-vel szembeni kitettséget központi kormányzatként kezeli, hiszen a hitel és partnerkockázati riportokban az Államadósság Kezelő Központtal szembeni kitettség nem a „Központi kormányzatok vagy központi bankok” osztályban kerül bemutatásra, hanem a „Közszektorbeli intézmények” osztály részét képezi?

A kérdés egy része már megválaszolásra került a 2. pontban. Az ott írtak alapján az adatszolgáltatásban az állampapírokat és állami garanciákat a központi kormányzatok, központi bankok kitettségi osztályban kell kimutatni. Amennyiben az ÁKK-val, mint társasággal szemben áll fenn kitettség, akkor a közszektorbeli intézmények osztályban kell jelenteni.

5. Megfelelő-e amennyiben az MNB-vel szembeni overnight kihelyezéseket központi kormányzatként kezeli, hiszen ezek az aktuális likviditási helyzetet tükrözik?

Igen, megfelelő, az MNB-vel szembeni O/N kihelyezések a központi kormányzatok, központi bankok kitettségi osztályba sorolandók.

A 4. és 5. kérdés kapcsán a Társaság azt vetette fel, hogy mind az Államadósság Kezelő Központ Zrt.-vel (állampapír portfólió), mind a Magyar Nemzeti Bankkal (overnight kihelyezés) szembeni kitettség tartalmaz más EU tagállam fizetőeszközeiben denominált kitettséget, így egy csoportként kezelve őket a nagykockázat-vállalási limit várhatóan könnyen túllépésre kerülhet. Mindkét partnerrel szembeni kihelyezést a Társaság jelenlegi likviditási helyzete vezérli, nem hosszú távú finanszírozásról van szó.

Az MNB nem lát olyan mentesítési lehetőséget, mely ez esetben alkalmazható lenne. A CRR 400. cikk (2) bekezdés h) pontja (Hpt. 302. § (1) bekezdés h) pontja) meghatároz ugyan egy olyan mentesítési lehetőséget, miszerint mentesíthetők a nagykockázat vállalás alól a központi kormányzatokkal szembeni követelést megtestesítő eszköztételek, amelyek törvényben előírt likviditási követelmények teljesítése érdekében állampapírok formájában állnak fenn, és melyeket nemzeti pénznemükben denomináltak és finanszíroztak, de itt kitétel a nemzeti pénznem is, tehát jelen esetre nem alkalmazható. Ezen esetekben valóban túlléphető a nagykockázat-vállalási limit, viszont ezek

a CRR 493. cikk (5) bekezdésében meghatározott kitettségek, melyekre a 7. pontban hivatkozott határozatában átmenetileg magasabb limiteket engedélyezett az MNB a Társaság számára, tehát itt figyelembe veheti ezen kedvezményeket.

6. A Társaság a csoportképzés során az alternatív módszert kívánja alkalmazni, az Ajánlás CG.2. példája szerint. Ebben az esetben megfelelő-en jár el, amennyiben minden egyes, az állam közvetlen tulajdonában álló cégcsoportba tartozó entitás esetében a központi kormányzat kitettséget hozzáadja a nagykockázat-vállalásra vonatkozó adatszolgáltatásban?

Igen, helyesen jár el a Társaság.

7. Jelenleg a Társaság rendelkezik nagykockázati-vállalási limit túllépésére vonatkozó MNB engedéllyel, miszerint a Társaság a 2017. december 12. napját követően vállalt, a CRR 493. cikk (5)-(6) bekezdésében meghatározott kitettségek esetében túllépheti a figyelembe vehető tőke 25%-os mértékében meghatározott limitet a CRR 493. cikk (4) bekezdésében meghatározott mértékig, azaz 2019. december 31. napjáig a Társaság alapvető tőkéjének 75 százalékáig, 2020-ban 50 százalékáig.

Amennyiben egy csoportként szükséges kezelni az 1. pontban szereplő entitásokat az 7. pont egyes cégcsoportjaival, abban az esetben az engedélyt hogyan szükséges értelmezni egy olyan csoportra, melyben nemcsak „Központi kormányzatok vagy központi bankok” osztályba tartozó kitettségek, hanem egyéb osztályban („Közszektorbeli intézmények”, „Vállalat”) szereplő kitettségek is szerepelnek?

Az MNB álláspontja a következő.

A Magyar Állam ügyfélcsoporttal szemben fennálló kitettségek közül csak a CRR 493. cikk (5) bekezdésében meghatározott kitettségek (a 2017. december 12. napját követően vállalt, többek között tagállamok központi kormányzataival vagy központi bankjával szembeni, más tagállam fizetőeszközében denominált és finanszírozott kitettségek) vonatkozásában engedélyezett a Társaság számára a nagykockázat-vállalási limit túllépése. Az ezen kívüli, Magyar Állam ügyfélcsoporttal szemben fennálló kitettségek összességére az általános, 25%-os limit az irányadó.

Az MNB felhívja a Társaság figyelmét arra, hogy véleményét kizárólag az állásfoglalás kérdésben rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak a Társaság által előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. A jelen állásfoglalás kizárólag a Társaság tájékoztatása céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2019. december 20.

Melléklet

Az állásfoglalásban hivatkozott jogszabályhelyek tartalma

CRR 4. cikk (1) bekezdés 37. pont „ellenőrzés»: a 83/349/EGK tanácsi irányelv 1. cikkében meghatározott, adott esetben az 1606/2002/EK rendelet értelmében az intézményre vonatkozó számviteli standardokkal kiegészített, az anyavállalat és a leányvállalat közötti kapcsolat vagy egy természetes vagy jogi személy és egy vállalkozás közötti hasonló kapcsolat.”

A CRR 493. cikk (5) bekezdés

„A (4) bekezdésben meghatározott átmeneti intézkedéseket a következő kitettségekre kell alkalmazni:

a) tagállami központi kormányzatokkal, központi bankokkal vagy közszektorbeli intézményekkel szembeni követeléseket megtestesítő eszköztételek;

- b) olyan követeléseket megtestesítő eszköztételek, amelyeket tagállami központi kormányzatok, központi bankok vagy közszektorbeli intézmények kifejezett garanciái garantálnak;
- c) más, tagállami központi kormányzatokkal, központi bankokkal vagy közszektorbeli intézményekkel szembeni kitettségek, vagy olyan kitettségek, amelyeket ezek az intézmények garantálnak;
- d) olyan eszköztételek, amelyek tagállami regionális kormányzattal vagy helyi hatósággal szembeni követelést testesítenek meg, és amelyeket a 115. cikk (2) bekezdésével összhangban központi kormányzattal szembeni kitettséggként kezelnek;
- e) tagállami regionális kormányzattal vagy helyi hatósággal szembeni, vagy ezek által garantált egyéb olyan kitettségek, amelyeket a 115. cikk (2) bekezdésével összhangban központi kormányzattal szembeni kitettséggként kezelnek.

Az első albekezdés a), b) és c) pontja alkalmazásában az e cikk (4) bekezdésében meghatározott átmeneti intézkedések csak azokra a közszektorbeli intézményekkel szembeni, illetve általuk garantált eszköztételekre és egyéb kitettségekre alkalmazandók, amelyeket a 116. cikk (4) bekezdésével összhangban központi kormányzattal, regionális kormányzattal, illetve helyi hatósággal szembeni kitettséggként kezelnek. Amennyiben közszektorbeli intézményekkel szembeni, illetve általuk garantált eszköztételeket és egyéb kitettségeket a 116. cikk (4) bekezdésével összhangban regionális kormányzattal, illetve helyi hatósággal szembeni kitettséggként kezelnek, az e cikk (4) bekezdésében meghatározott átmeneti intézkedések csak akkor alkalmazandók, ha az adott regionális kormányzattal, illetve helyi hatósággal szembeni kitettségeket a 115. cikk (2) bekezdésével összhangban központi kormányzattal szembeni kitettséggként kezelik.”

A CRR 493. cikk (6) bekezdés

„Az e cikk (4) bekezdésében meghatározott átmeneti intézkedések csak akkor alkalmazandók, ha az e cikk (5) bekezdésében említett kitettség megfelel az alábbi követelmények mindegyikének:

- a) a kitettséghez a 495. cikk (2) bekezdésének 2017. december 31-én hatályos változata szerint 0%-os kockázati súlyt rendelnének;
- b) a kitettség 2017. december 12-én vagy azt követően merült fel.”